

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Marktinformatiedag Kustlijnzorg en Baggeren & Bergingen

Bert Kassies & Harry Zondag
3 juni 2025

Opening

Bert Kassies, PPO portfoliomanager Zee & Delta

Terugblik 2024

Welkom!

Waarom doen we dit?

- Informeren en niet verrassen
- Projectoverstijgend met elkaar in gesprek
- Relatie onderhouden

De thema's van de zeeгаande projecten

- Ontwikkelingen op gebied van inkoop
- Social Return (Groeituin)
- Duurzaamheid
- Veiligheid en vergewisplicht
- Ecologie en ecologisch werkprotocol
- Registratiesysteem M.A.R.S.

Praktisch

- Badge
- Telefoons stilzetten
- Sfeerimpressie en presentaties op Tendered
- foto's
- Vragenronde na presentaties
- Doel is verduidelijking en blik in onze keuken

Programma

- **Ontwikkelingen op het gebied van Inkopen RWS**
- **Groeituin Social Return**
- **Veiligheid, vergewisplicht**
- **Ecologie en Ecologisch Werkprotocol**
- **In gesprek gaan**
- **Rondleiding**
- **Borrel**
- Lunch rond 12:00
- Rondleiding vertrekt om 16:00
- Borrel rond 16:30

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ontwikkelingen op het gebied van inkoop

Jos Nellen
3-6-2025

Pas zelf het vertrouwelijkheidsniveau aan.
Zie voor uitleg de pagina [Toepassen van vertrouwelijkheidsniveaus](#).

RWS inkoopplanning

- Per juni 2025 volgt een nieuwe [RWS inkoopplanning](#). Voor KLZ en BB zijn de volgende aanbestedingen voorzien:

Contract	Onderwerp	Publicatie	Omvang	Uitvoering
31205035	Julianadorp, Den Helder, Texel midden	Q3 2025	€ 15 – 35 mio	Q1 2026 – Q4 2027
31205036	Westkapelse Zeedijk, Westkapelle, Breezand	Q4 2025	€ 5 – 15 mio	Q1 2026 – Q4 2027
31205037	Scheveningen, Katwijk, MV2	Q3 2025	€ 15 – 35 mio	Q1 2026 – Q4 2027
31207492	Opschonen ankergebieden Noordzee	Q3 2025	€ 300k – 1 mio	Q3 2026 – Q3 2028
31204894	Vaargeulonderhoud Eemsgeul	Q1 2026	€ 60 – 100 mio	Q3 2026 – Q3 2030

[Kustonderhoud: waar en wanneer werken we?](#)

Planning aanbestedingen KLZ 2025

Planning 31205037 (Scheveningen, Katwijk, Maasvlakte II)

Voor de aanbestedingsprocedure geldt onderstaande indicatieve planning.

<u>Activiteit</u>	<u>Datum</u>
Aankondiging door publicatie op www.tenderned.nl	25-08-2025
<u>Inschrijvingsfase</u>	
Uiterste datum indienen verzoek om nadere inlichtingen	15-09-2025
Publicatie nota van inlichtingen inschrijvingsfase	29-09-2025
Uiterste datum ontvangst van de inschrijvingen	20-10-2025 15:00 uur
<u>Beoordelingsfase</u>	
Openen digitale kluis in TenderNed met inschrijvingen	21-10-2025
<u>Verzenden gunningsbeslissing</u>	16-12-2025
Uiterste datum rechtsbeschermingstermijn	19-01-2026
Verzenden opdracht	30-01-2026

Planning 31205035 (Julianadorp, Den Helder, Texel midden)

Voor de aanbestedingsprocedure geldt onderstaande indicatieve planning.

<u>Activiteit</u>	<u>Datum</u>
Aankondiging door publicatie op www.tenderned.nl	15-09-2025
<u>Inschrijvingsfase</u>	
Uiterste datum indienen verzoek om nadere inlichtingen	29-09-2025
Publicatie nota van inlichtingen inschrijvingsfase	13-10-2025
Uiterste datum ontvangst van de inschrijvingen	03-11-2025 15:00 uur
<u>Beoordelingsfase</u>	
Openen digitale kluis in TenderNed met inschrijvingen	04-11-2025
<u>Verzenden gunningsbeslissing</u>	15-01-2026
Uiterste datum rechtsbeschermingstermijn	04-02-2026
Verzenden opdracht	25-02-2026

Wijzigingen t.o.v. voorgaande aanbestedingen

- Social return
- Zinkerleiding Julianadorp
- UAV 2012 (versie 2025)
- Duurzaamheid: geen wijzigingen t.o.v. aanbestedingen 2024

Onderwerp	Aanbesteding 2024 (basisniveau TPKV)	Aanbestedingen 2025 (basisniveau TPKV)
MKI-W factor	4,0	4,0
CO ₂ weging	CO ₂₋₅₀	CO ₂₋₅₀
Emissieklasse	TIER 1 motoren	TIER 1 motoren
Duurzame energiedragers	20%	20%
KCI optie	Ja	Ja
Werkmaterieel	Eisen aan motoren (cf. WDSM basiseisen)	Eisen aan motoren (cf. WDSM basiseisen)
MKI scope	Brandstofverbruik suppletieschepen en hulpmaterieel	Brandstofverbruik suppletieschepen en hulpmaterieel

Duurzaamheid

- Aankomende tender vergelijkbaar met tender 2024
- Nieuwe LCA studie (12-05-2025)
- Implementatie nieuw LCA rapport + betrokkenheid markt

LCA cat.3 -Scheepsbrandstoffen voor werk- en transportschepen

- Opdrachtgevers: Havenbedrijf Rotterdam, Rijkswaterstaat en Vereniging van Waterbouwers
- LCA uitvoerder: EcoReview
- Data collectie: TNO i.c.m. technische commissie van opdrachtgevers.
- Verificatie: SGS Search

Rijkswaterstaat

Doel van de studie

- Bestaande LCA cat.3. voor werk- en transportschepen bijwerken en uitbreiden.
- Deze resultaten zijn relevant voor:
 - Beleidsmakers in relatie tot aanbestedingen, transitiestrategie en klimaatdoelen
 - De scheepvaartsector voor investeringsbeslissingen.
 - Opdrachtnemers om afwegingen te kunnen maken op projectniveau tussen verschillende schepen en energiedragers.

Excel Rekeninstrument

- Rekenstappen uit LCA rapport zijn verwerkt in een externe Excel rekentool
- De rekentool genereert de milieuprofielen (per ton energiedrager)
- Tool omvat diverse stageklassen beschikbaar (TIER/ CCR/ Stage V/ULEV etc.)

1. Definitie Milieuprofiel	
Geef in dit onderdeel relevante informatie op. Onderdeel en 1.1& 1.2 zijn noodzakelijk.	
Onderdeel	Definitie
1.1 Naam Schip	Voorbeeld: Boot 200 KN
1.2 Toepassingsgebied	Zeevaart
1.3 Verdieping op Toepassing	Voorbeeld: Vaart rond op de Noordzee voor baggeren zone K22.
1.4 Meer Informatie	
1.5 Definitie Volledig?	JA

2. Definitie Scheepsmotoren & Brandstoffen					
In dit onderdeel worden de verschillende milieuprofielen gedefinieerd. Deze tool geeft de mogelijkheid om 5 verschillende milieuprofielen te definiëren. In deze tool zijn selecties afhankelijk van eerder gemaakte keuzes. Zo kan in dit onderdeel geen energiedrager worden gekozen tot dat het toepassingsgebied (zeevaart/binnenvaart) in het vorige onderdeel is gekozen. Om een volledig milieuprofiel te kunnen genereren met deze tool moeten alle onderdelen ingevuld worden (op volgorde). Indien dit niet gebeurt krijg je een foutmelding te zien in rood (onderaan in het onderdeel). De in te vullen onderdelen zijn:					
2.1 Naam Motor: Definieer hier de naam van het milieuprofiel					
2.2 Energiedrager: Geef hier de energiedrager op (brandstof of elektriciteit). Energiedragers kunnen worden geselecteerd d.m.v. het drop-down menu.					
2.3 Verdieping Energiedrager: Sommige energiedragers worden op verschillende manieren gewonnen (bijv. waterstof/elektriciteit/methanol). Het type winning heeft effect op milieu impact. Gelieve hier het juiste type winning te selecteren. Indien enkel een algemeen profiel beschikbaar is dient deze geselecteerd te worden. Selectie kan worden gedaan d.m.v. het drop-down menu.					
2.4 Classificatie Motor: Geef hier de classificatie op. Voor verbrandingsmotoren zijn verschillende classificaties beschikbaar (dit zijn de TIER, CCR & Stage klassen). Voor brandstofcel en elektromotoren is slechts 1 classificatie beschikbaar. Deze zijn aangegeven met brandstofcel					
Onderdeel	Milieuprofiel 1	Milieuprofiel 2	Milieuprofiel 3	Milieuprofiel 4	Milieuprofiel 5
2.1 Naam Milieuprofiel	Milieuprofiel 1	Milieuprofiel 2	Milieuprofiel 3	Milieuprofiel 4	Milieuprofiel 5
2.2 Energiedrager	Diesel (ULSD)				
2.3 Verdieping Energiedrager	Diesel, Algemeen				
2.4 Classificatie Motor	ULEV (Stage V IWP/IIWA)				
2.5 Definitie Volledig?	JA	NEE	NEE	NEE	NEE

Waarom nieuwe LCA studie niet direct toepassen in de nieuwe tender?

- Excel tool testen
- Gelijktijdig overgaan van A1 naar A2 weegset als organisatie
 - MKI:A1 o.b.v. EN15804:2019 indicatoren, 11 impact categorieën
 - MKI:A2 o.b.v. EN15804:2022 indicatoren, 16 impact categorieën
- Voorkomen dat er te veel (kleine) wijzigingen in een korte periode

AC1

Vervolg sessie duurzaamheid

- Inhoudelijke vragen LCA studie
- Betrokkenheid markt bij implementatie AC1
 - Mogelijkheid tot feedback toepassing in het contract

Vragen

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Tipje van de sluier koploperaanpak transitiepad kustlijnzorg en vaargeulonderhoud

Nog in ontwikkeling en
besluitvorming

Harry Zondag, Rijkswaterstaat
2 juni 2025

Transitiepad Kustlijnzorg & Vaargeulonderhoud

Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur
& Schoon en Emissieloos Bouwen

inhoud

- Koploperaanpak

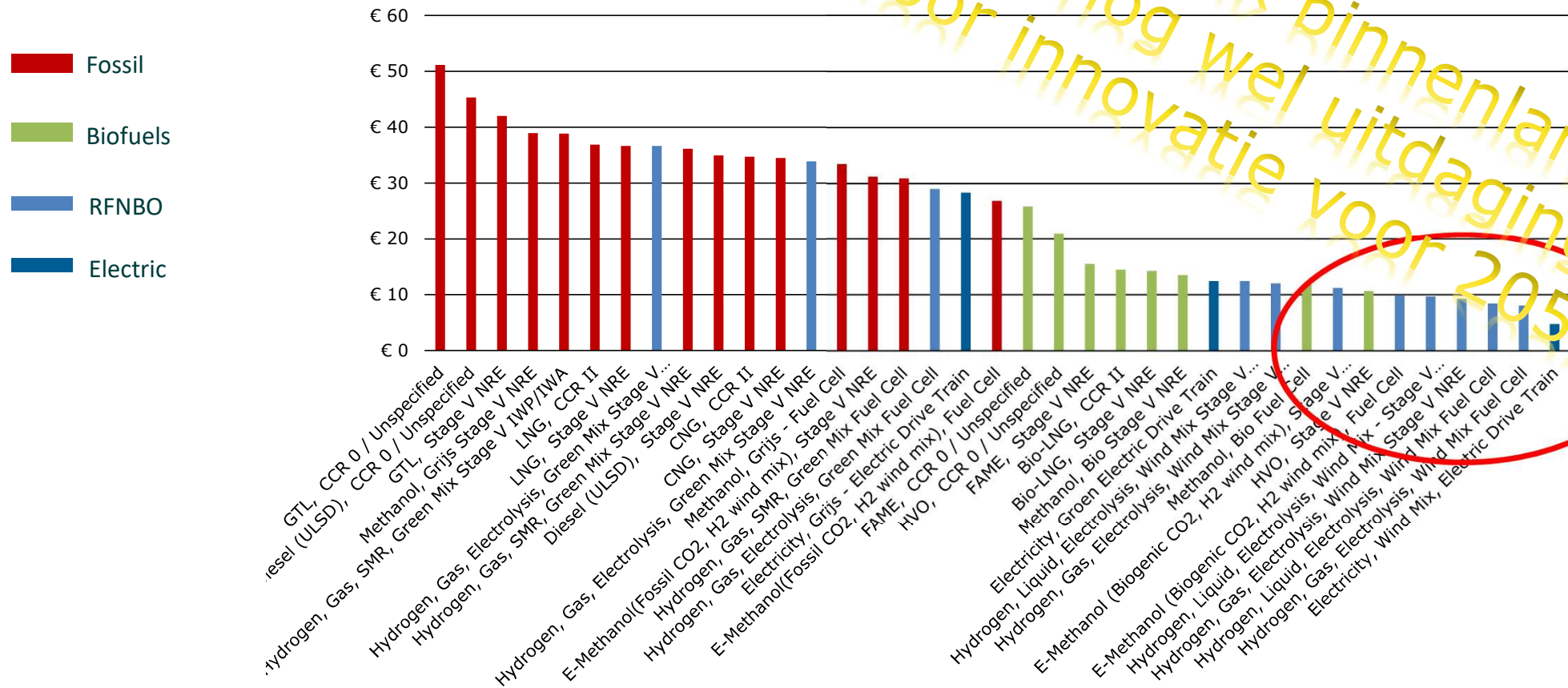
LCA-studie gedaan

- Competitie is op gang, verduurzamen gestart, MKI werkt in het peloton,
- maarrrrrr.....
- Innovatie/koploperaanpak vraagt meer.

3.2 Freshwater Working Vessels

MKI:A2 per GJ work (limited selection)

Ook nog wel binnenvaart
voor innovatie voor 2050

Dussss....

- Implementeren voor aanbestedingen komende jaren
- Aanvullende set eisen voor koplopers?
- Samen blijven werken aan de transitie naar “het nieuwe normaal”, niet vasthouden aan het oude, onduurzame systeem.

Kustlijnzorg en zout vaargeulonderhoud (Zeegaand materieel) - Ambitie Rijkswaterstaat - Havenbedrijf

Scheepstype		Periode 1 2022 tot en met 2024	Periode 2 2025 tot en met 2027	Periode 3 2028 tot en met 2029	Periode 4 Vanaf 2030
"Sleephopperzuigers Kraanschip Cutterzuiger Hopperzuiger Water Injectie baggeren"	Motoren	Ambitie 20% Tier III eisen*	Ambitie 50% Tier III eisen*	Emissies conform Tier III eisen*	Emissies conform Tier III eisen*
	Biobrandstoffen	Ambitie 20% hernieuwbare biobrandstoffen	Ambitie 40% hernieuwbare biobrandstoffen	Ambitie 60% hernieuwbare biobrandstoffen	Ambitie 90% hernieuwbare biobrandstoffen
	RFNBO's + HE	Ambitie 1% RFNBO's of her. elektriciteit	Ambitie 2% RFNBO's of her. elektriciteit	Ambitie 5% RFNBO's of her. elektriciteit	Ambitie 10% RFNBO's of her. elektriciteit

*Gecertificeerd tier I t/m III of retrofit die voldoet aan de emissienormen conform tier I t/m III

Toelichting 1: Niet geïnstalleerde mobiele werktuigen op vaartuigen vallen onder het transitiepad van Weg, Dijk, Spoor materieel (WDSM)

Toelichting 2: xy% duurzame energiedragers: tenminste xy% duurzame energiedragers conform REDII in het contractenportfolio van opdrachtgever

Toelichting 3: Emissieklasse normering heeft betrekking op het gewogen gemiddelde van het geïnstalleerde vermogen op het gehele schip, dus inclusief alle hoofd, hulp en werkmotoren.

Toelichting 4: Voor de classificering van biobrandstoffen zie pagina 22

Toelichting 5: HE staat voor hernieuwbare elektriciteit.

Ingroeipad – ambitieniveau

zoet vaargeulonderhoud

Vaargeulonderhoud zoet - Ambitie Rijkswaterstaat - Provincies - Gemeenten - Waterschappen

Scheepstype		Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
		2022 tot en met 2024	2025 tot en met 2027	2028 tot en met 2029	Vanaf 2030
Transportschip, sleep-, duw- en peilboten, schuifboten, survey schepen, kleine cutterzuigers** overig klein varend materieel	Motoren	Geen ambitie	Ambitie 10% emissies stage V (IWP-IWA- NRE)*	Ambitie 40% emissies stage V (IWP-IWA- NRE)*	Ambitie 70% emissies stage V (IWP-IWA- NRE)*
	Biobrandstoffen	Ambitie 20% hernieuwbare biobrandstoffen	Ambitie 40% hernieuwbare biobrandstoffen	Ambitie 60% hernieuwbare biobrandstoffen	Ambitie 85% hernieuwbare biobrandstoffen
	RFNBO's + HE	Ambitie 1% RFNBO's of her. elektriciteit	Ambitie 2% RFNBO's of her. elektriciteit	Ambitie 5% RFNBO's of her. elektriciteit	Ambitie 15% RFNBO's of her. elektriciteit
"Kraanschip, Cutterzuiger, Bakkenzuigers, Beunschepen, Heischepen, Werkschepen Hopperzuiger"	Motoren	Geen ambitie	Ambitie 25% emissies conform stage V (IWP-IWA- NRE)*	Ambitie 60% emissies conform stage V (IWP-IWA- NRE)*	Ambitie 100% emissies conform stage V (IWP-IWA- NRE)*
	Biobrandstoffen	Ambitie 20% hernieuwbare biobrandstoffen	Ambitie 40% hernieuwbare biobrandstoffen	Ambitie 60% hernieuwbare biobrandstoffen	Ambitie 85% hernieuwbare biobrandstoffen
	RFNBO's + HE	Ambitie 1% RFNBO's of her. elektriciteit	Ambitie 2% RFNBO's of her. elektriciteit	Ambitie 5% RFNBO's of her. elektriciteit	Ambitie 15% RFNBO's of her. elektriciteit

*Gecertificeerd CCR I t/m stage V (IWP-IWA) of retrofit die voldoet aan de emissienormen conform CCRI t/m stage V (IWP-IWA)

** Kleine cutterzuigers zijn zuigers die uitsluitend op zone 4 wateren worden ingezet

Toelichting 1: Niet geïnstalleerde mobiele werktuigen op vaartuigen vallen onder het transitiepad van Weg, Dijk, Spoor materieel (WDSM)

Toelichting 2: xy% duurzame energiedragers: tenminste xy% duurzame energiedragers conform REDII in het contractenportfolio van opdrachtgever

Toelichting 3: Emissieklasse normering heeft betrekking op het gewogen gemiddelde van het geïnstalleerde vermogen op het gehele schip, dus inclusief alle hoofd, hulp en werkmotoren.

Toelichting 4: Voor de classificering van biobrandstoffen zie pagina 22.

Toelichting 5: HE staat voor hernieuwbare elektriciteit.

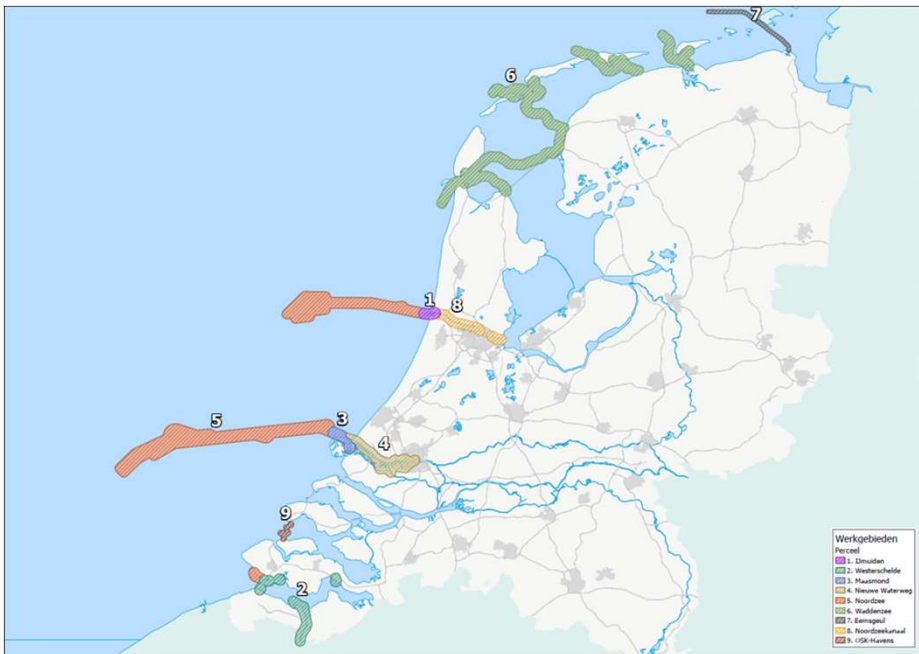
Potentiële projecten en uitdagingen

- Vaargeulonderhoud Rotterdam en Waddenzee? (met stukje KLZ?)
- Besluitvorming over middelen loopt (m.n. SEB)
- Subsidies voor markt versus planning aanbesteding is timingsissue
- Samenwerking HbR en Waddenhavens positief verkennen
- Randvoorwaarden laad- en bunkerinfra benoemd, uitdaging

We zien kansen

- Maar hebben elkaar nog hard nodig
- ZED-hub, green shipping Waddenzee
- Voor aanbesteding waarschijnlijk nog wel aantal contactmomenten nodig.
- Werkgroep routekaart denkt mee, breedte van de markt waarschijnlijk nog eens consulteren

Meer weten?

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

www.duurzame-infra.nl

Harry.zondag@rws.nl

+31-6 51698200

Inkoopstrategie

- Overweging langjarige contracten
 - Minder aanbestedingen / verlagen van transactiekosten
 - Langjarige zekerheid voor aannemer
 - Meer kansen voor investeringen
 - Gevolgen voor marktverhoudingen?
 - Gevolgen voor risico's?

Join at menti.com | use code 3373 8936

 Mentimeter

Wat is uw eerste gedachte bij langjarige contracten?

0

Goed idee

0

Slecht idee

Overig nieuws

- MARS v2.8
- Indexatie brandstoffen (i.s.m. Havenbedrijf Rotterdam)

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Marktinformatiedag

Kustlijnzorg &
Baggeren en Bergingen

Pascal Zijlma

3 juni 2025

MARS

Huidige en toekomstige ontwikkelingen

Zie ook: <https://mars.rws.nl/apps/mars2-webportal/>

Pascal Zijlma

3 juni 2025

Aanstaande releases

- Release 2.7 (2.6 & 2.7)

Release 2.7

- BaRs (CSV bestanden inlezen van overige vaartuigen)
- Documenten van Webportal synchroniseren van wal naar boord
- Fase 1 validatietool → Correcties aanbrengen op de data
- Handpeilingen ook in midden van beun invoeren
- Zolang het schip status leegvaren heeft is het mogelijk om de lopende reis aan een ander perceelschip en bovenliggend perceel te hangen.

Toekomstige releases

- Release 2.8
- Release 3

Release 2.8

- Vrij definieerbare sensoren (generiek) fase 1 EMS
- Samenvoegen/splitsen/naspelen/herberekenen (validatietool fase2)
- Handpeilingen en Verletten (verrekenbaar of niet) verbeteren
- Verbeteringen in grafiek en interface
- Aanwijzing diepte sleepkop in MARS via GPS
- MARS versie in de reis vastleggen
- Resterende geldigheid waterreis zichtbaar in boordinterface
- Diverse Bugfixing zoals filtering

Webportal MARS 2.7.beta

Beheer: OG_MARSSUPPORT Logout

Home Documents Information Configurations My MARS

« r(17)(17) 5. Overflow sensors(6)(6) 6. Hopper sensors(32)(32) 7. Ballast tank(s)(39)(39) 9. MKI(9)(9) Overview & (not)Accept Audit log English

9. Milieu Kosten Indicatoren

9.1 Stikstof

9.1.1 Stikstof gemeten [ppm]	9.1.2 Stikstof berekend [gr/kWh]	9.1.3 Stikstof cumulatief [gr]
nox_PPM ☒	nox_calc ☒	nox_CUM ☒
9.2.1 Temp uitlaat SCR id	9.2.2 Toerental motor id	9.2.3 Temp inlaat motor id
temp_OUT ☒	motor_RPM ☒	temp_IN ☒
9.3.1 Afgenomen vermogen id		
gebruik_kw ☒		
9.4.1 Brandstofverbruik id [mT]	9.4.2 Brandstofverbruik Cum. [mT]	
verbruik_mT ☒	verbruik_mT_cum ☒	
9.4.3 Brandstofverbruik id [m3/h]	9.4.4 Brandstofverbruik Cum. [m3/h]	
verbruik_m3 ☒	verbruik_m3_cum ☒	

Previous Next

[Configurations] - [9. MKI]

Legend

HELP

Specify a unique identifier (id) for this sensor.
The check box at the end of the line allows you to skip this information. This check mark should only be set if the contract allows to omit "Poor Mixture overboard" information.

Note
This sensor id must match the id for this sensor in the data string.

Validation rules

EMS

Emissie Monitoring Systeem:

- NOx (stikstof)
- Motor gegevens:
 - Vermogen
 - Temperatuur
 - Toerental
- Brandstofverbruiksgegevens

Release 3.0

- Vernieuwing MARS
 - Nieuw platform, nieuwe database en verbeterde security
 - Duur van vernieuwing ca. half jaar
 - Eind 2025 beginnen we aan de vernieuwing
 - Tijdens vernieuwing geen nieuwe functionals bouwen
 - Tijdens vernieuwing beperkt bugfixing

EMS fase 2

- Door ontwikkeling van de EMS in of aan MARS

Hartelijk dank.

Vragen? Informeel overleg ook na afloop...

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Groeituin Social Return

Introductie Groeituin Social
Return Rijkswaterstaat

Datum: 3 juni 2025

Linda Arkenbout

Adviseur Social Return

“Niet alleen hebben mensen hun plek binnen het project gevonden, maar ook zijn ze daarna doorgestroomd naar andere functies en zo hebben ze weer echt een blijvende en duurzame werkomgeving gevonden.”

Wat is Social Return?

Missie, visie en werkwijze Groeituin

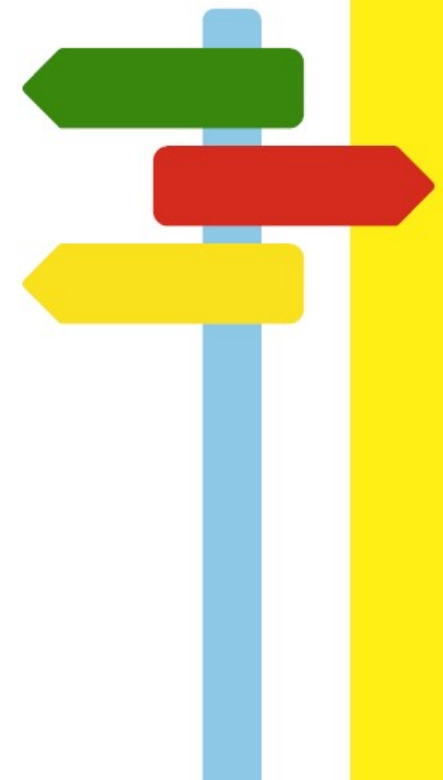
Mogelijkheden Social Return

Hoe maken we samen sociale impact?

Aan de slag!

Wat is Social Return?

Wat is Social Return?

Social Return is een instrument waarbij de overheid haar inkoopkracht benut om samen met de markt **sociale impact** te realiseren door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te **begeleiden naar duurzaam, goed passend en betaald werk**.

Missie en visie Groeituin

Onze visie:

‘Ieder mens heeft talent en kan deze binnen de juiste omstandigheden ontwikkelen en inzetten om een grotere bijdrage te leveren aan onze samenleving’.

Op deze manier stelt de Groeituin zich als doel om:

1.

opdrachtnemers hun maatschappelijke impact te laten vergroten vanuit hun kracht.

2.

opdrachtnemers te stimuleren om kandidaten te begeleiden naar duurzaam, goed passend en betaald werk.

3.

een sneeuwbaaleffect te creëren waarin een toenemend aantal partijen de methodiek inzet.

Onze visie:

‘Ieder mens heeft talent en kan deze binnen de juiste omstandigheden ontwikkelen en inzetten om een grotere bijdrage te leveren aan onze samenleving’.

Onze visie:

‘Ieder mens heeft talent en kan deze binnen de juiste omstandigheden ontwikkelen en inzetten om een grotere bijdrage te leveren aan onze samenleving’.

Op deze manier stelt de Groeituin zich als doel om:

Onze visie:

‘Ieder mens heeft talent en kan deze binnen de juiste omstandigheden ontwikkelen en inzetten om een grotere bijdrage te leveren aan onze samenleving’.

Op deze manier stelt de Groeituin zich als doel om:

1.

opdrachtnemers hun
maatschappelijke
impact te laten
vergroten vanuit
hun kracht.

Onze visie:

‘Ieder mens heeft talent en kan deze binnen de juiste omstandigheden ontwikkelen en inzetten om een grotere bijdrage te leveren aan onze samenleving’.

Op deze manier stelt de Groeituin zich als doel om:

1.

opdrachtnemers hun maatschappelijke impact te laten vergroten vanuit hun kracht.

2.

opdrachtnemers te stimuleren om kandidaten te begeleiden naar duurzaam, goed passend en betaald werk.

Onze visie:

‘Ieder mens heeft talent en kan deze binnen de juiste omstandigheden ontwikkelen en inzetten om een grotere bijdrage te leveren aan onze samenleving’.

Op deze manier stelt de Groeituin zich als doel om:

1.

opdrachtnemers hun maatschappelijke impact te laten vergroten vanuit hun kracht.

2.

opdrachtnemers te stimuleren om kandidaten te begeleiden naar duurzaam, goed passend en betaald werk.

3.

een sneeuwbaaleffect te creëren waarin een toenemend aantal partijen de methodiek inzet.

Bij Groeituin Social Return van Rijkswaterstaat...

- ... **bedienen we een brede doelgroep**, niet alleen kandidaten Banenafspraken
- ... komen we samen tot **meer interventiemogelijkheden & maatwerk voor opdrachtnemer** om invulling te geven aan Social Return
- ... maken we gebruik van de **expertise van opdrachtnemers** en het stimuleren van sociaal werkgeverschap bij onze opdrachtnemers
- ... leggen we **verbinding met een arbeidsmarktregio** (UWV & gemeenten)

Wat betekent een 'brede doelgroep'?

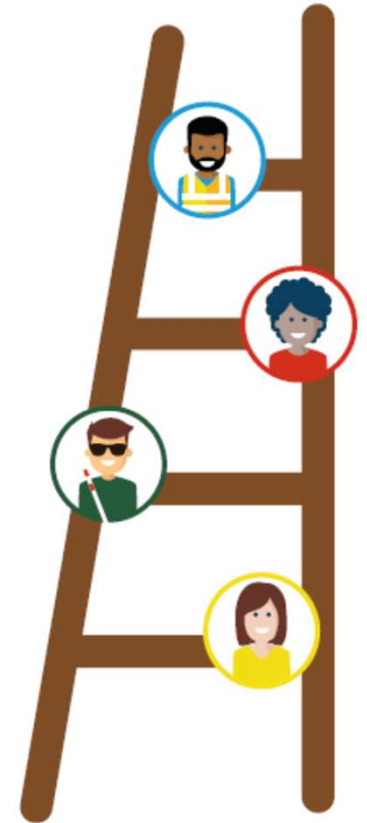
De doelgroepen van Social Return bestaan uit mensen die extra begeleiding nodig hebben om deel te nemen aan de arbeidsmarkt:

- Banenafsprak (Wajong, WSW), WIA / WAO

- WW of Bijstandsuitkering (ook NUG)

Denk ook aan: ex-topsporters, ex-gedetineerden, vroegtijdig schoolverlaters

- Leerlingen VSO / PRO / MBO

Hoe invulling geven aan social return?

- als opdrachtnemer -

Arbeidsparticipatie: duurzame werkplekken aanbieden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (ook bij ketenpartners).

Arbeidsontwikkeling: Scholing van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Kennis, middelen & expertise: Eigen kennis en expertise inzetten voor meer werkgelegenheid en realisatie duurzame plaatsingen doelgroep.

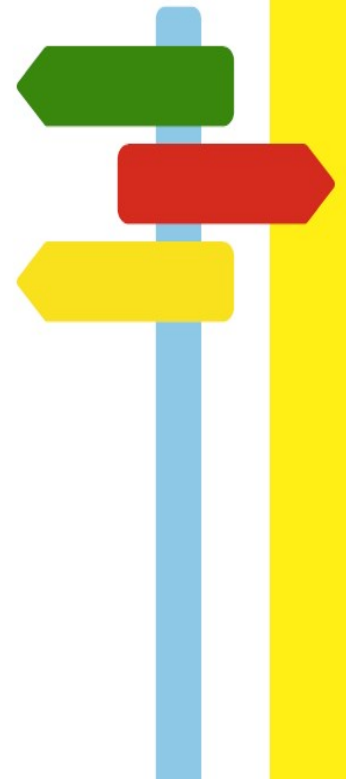

Sociaal inkopen: Inkopen van diensten en producten bij een sociale onderneming of sociale werkvoorziening.

Proces Groeituin Social Return

- Introductie Social Return na gunning
- Opstellen Plan van Aanpak
(binnen 3 maanden na vandaag)
- Beoordeling & Definitief Plan van Aanpak
(6 maanden na vandaag)
- Advisering, monitoring & bijsturing SR-invulling
- Afrondend gesprek (3 maanden voor einddatum contract)

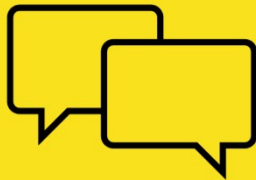

Hoe kunnen we samen impact maken?

Samen aan de slag

Vragen aan jullie:

- Welke ervaringen hebben jullie met het invullen van Social Return doelstellingen?
- Welke mogelijkheden zien jullie -na deze presentatie- binnen jullie projecten / organisaties?
- Welke kansen zijn er voor de doelgroepen?

Meer weten?

Lees de Handreiking
Groei tuin Social Return

Meer weten?

Lees de Handreiking
Groei tuin Social Return

Laat je inspireren door
verhalen uit de praktijk

Handreiking
Groei tuin Social Return

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat

Verhalen uit de praktijk

Op deze pagina vindt u verhalen uit de praktijk over de samenwerking met Groei tuin Social Return. De ervaringen samen vormen ze de Verhalenketting Groei tuin.

[Lees meer verhalen uit de praktijk >](#)

Meer weten?

Lees de Handreiking
Groeituin Social Return

Laat je inspireren door
verhalen uit de praktijk

Verhalen uit de praktijk

Op deze pagina vindt u verhalen uit de praktijk over de samenwerking met Groeituin Social Return. De ervaringen samen vormen ze de Verhalenketting Groeituin.

[Lees meer verhalen uit de praktijk >](#)

Vragen of ideeën?

Neem gerust contact met ons op!

Linda.Arkenbout@rws.nl

Groeytuin.socialreturn@rws.nl

Vragen

Lunch

Verder om 12.30 uur

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Veiligheid, vergewis plicht

XXX

Johan Knulst en Laurens Baaij
3-6-2025

Pas zelf het vertrouwelijkheidsniveau aan.
Zie voor uitleg de pagina [Toepassen van vertrouwelijkheidsniveaus](#).

Agenda

- ☐ De opdrachtgever, wie is dat?
- ☐ Wat is een bouwwerk? (wanneer is bouwproces van toepassing)?
- ☐ Vergewissen door de opdrachtgever
- ☐ Wat is de ontwerpfase?

definitie en rol van de Opdrachtgever

Verantwoord opdrachtgeverschap

*"Verantwoord Opdrachtgeverschap houdt in dat opdrachtgevers aandacht hebben voor gezond en veilig werken **in alle fases** van de opdracht, dus van ontwerp, uitvoering tot oplevering"*

Opdrachtgever

1. Arbeidsomstandighedenbesluit 1.1 lid 2 sub c Opdrachtgever:

- i) degene voor **wiens rekening een bouwwerk** tot stand wordt gebracht, dan wel;
- ii) op **wiens initiatief een bouwwerk** tot stand wordt gebracht, dan wel;
- iii) de onder i en ii bedoelden tezamen.

2. Art. 16 lid 8 Arbeidsomstandighedenwet:

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld in verband met arbeidsomstandigheden van de werknemers.

Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat de verplichting tot naleving van daarbij aangegeven voorschriften in de gevallen bij die maatregel omschreven rust op een ander dan de werkgever. Aangewezen kunnen worden de **eigenaar of beheerder** dan wel degene die anderszins bevoegd is te beslissen over het ontwerp,.....

Rijkswaterstaat blijft altijd opdrachtgever

Wettelijke verplichting opdrachtgever (*niet limitatief*)

- Art. 2.24 Arbeidsomstandighedenbesluit: art. 16 lid 8 Arbeidsomstandighedenwet wordt van toepassing verklaard in bouwproces en o.a. opdrachtgever krijgt deze verplichtingen opgelegd.
- Art. 2.26 Arbeidsomstandighedenbesluit: Opdrachtgever heeft Vergewisplicht in ontwerpfase.
- Art. 2.28 Arbeidsomstandighedenbesluit: verplicht de Opdrachtgever tot het opstellen van een V&G-plan (RWS = IVP).
- Art. 2.29 Aanstelling Coördinator Ontwerpfase
 - Invullen vergewisplicht
 - Opstellen V&G plan
 - Opstellen V&G dossier
- Art. 7:658 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek

Toelichting van de wetgever op art. 7:658 lid 4 BW: "Opdrachtgever heeft dezelfde zorgplicht heeft jegens zijn opdrachtnemer als de werkgever zou hebben ten opzichte van zijn werknemer. Opdrachtgever is verplicht zulke maatregelen te treffen en aanwijzingen te geven als redelijkerwijs nodig is om te voorkomen dat de opdrachtnemer schade lijdt. Dit vergt een actieve, alerte opstelling van de opdrachtgever."

Kamerstukken II 2017/18, 29544, nr. 809, p. 1.

De rol van de Opdrachtgever: focus gebieden *(niet uitputtend)*

- De opdrachtgever richt zich op **gevaren en risico's die meerdere of alle partijen op of naast de bouwplaats raken**.
- Overkoepelende risico's die verbonden zijn met het werken op de bouwplaats en die iedere werkgever en zelfstandige niet voor zichzelf kan afdekken. Bijv. veilige **inrichting bouwplaats, bodemverontreinigingen, OO, stabiliteit ondergrond**.
- Specifieke gevaren die het gevolg zijn van de gelijktijdige en achtereenvolgende uitvoering van de bouwwerkzaamheden
- Gevaren van doorgaande exploitatie
- BTO-keuzen die gemaakt worden in de ontwerpfase om gevaren en risico's te voorkomen.

De individuele werkgever richt zich op de gevaren en risico's verbonden aan de werkzaamheden van zijn werknemers.

Wat is een bouwwerk? (wanneer is bouwproces van toepassing)?

Bouwwerk volgens het Arbeidsomstandighedenbesluit

Bouwwerk

Elke tijdelijke of mobiele arbeidsplaats waar civieltechnische werken of bouwwerken tot stand worden gebracht

Niet Uitputtende Lijst

- Graafwerken
- Grondwerken
- Bouw
- (de)Montage van Prefab elementen
- Inrichting of outillage (uitrusting/materiaal/materieel)
- Verbouwing
- Renovatie
- Reparatie
- Ontmanteling
- Sloop
- Instandhouding (incl inspectie)
- Onderhouds-, schilder-, reinigingswerk
- Sanering

Bouwwerk volgens het Arbeidsomstandighedenbesluit

Baggerwerkzaamheden > Bouwwerk > onroerende zaak?

Er is sprake van een **bouwwerk** in de zin van art. 1.1 lid 2 onder b van het Arbeidsomstandighedenbesluit als er sprake is van een **onroerende zaak**, waarop de eigenaar of beheerder (de opdrachtgever in de zin van art. 1.1 lid 2 onder c Arbeidsomstandighedenbesluit) civiel-technische werken of (bouw)activiteiten in de zin van bijlage 1 van art. 2.28 Arbeidsomstandighedenbesluit laat uitvoeren.

Onroerende zaak

Onroerend zijn de grond, de nog niet gewonnen delfstoffen, de met de grond verenigde beplantingen, alsmede de gebouwen en werken die duurzaam met de grond zijn verenigd, hetzij rechtstreeks, hetzij door vereniging met andere gebouwen of werken. Een onroerende zaak is vast met de grond verbonden als deze niet gemakkelijk is te demonteren of te verplaatsen.

In een arrest uit 2010 heeft de Hoge Raad zich uitgesproken over wat verstaan dient te worden onder 'gebouwen en werken' in relatie tot onroerend:

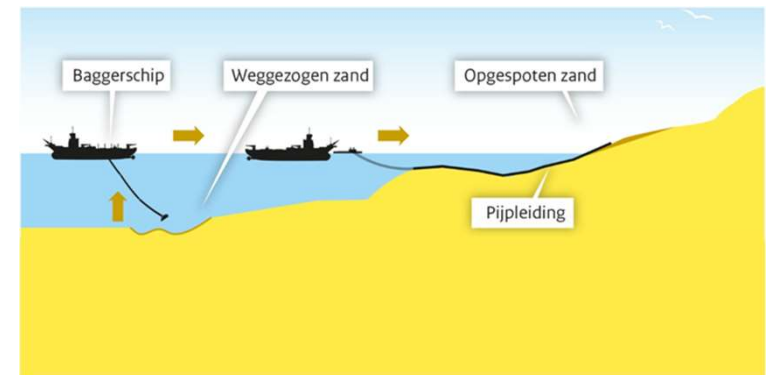
"....kan worden afgeleid dat een (bouw)werk in de zin van deze bepaling naar zijn aard niet louter langs natuurlijke weg tot stand kan komen, maar dat daarvoor menselijk ingrijpen is vereist dat heeft bijgedragen aan de (duurzame) bestemming of functie van dat (bouw) werk...."

Baggerslib/ waterbodem onroerend?

De bodem van een o.a. een waterloop is onroerend. In het RWS-geval gaat het om bijv. uiterwaarden, vaargeulen of vaarwegen etc. RWS is daar de beheerder van, namens de Staat.

De bagger die van de waterbodem wordt weggehaald, kan worden gezien als een deel van de waterbodem en dus als een onroerende zaak.

Conclusie

1) Vallen baggerwerkzaamheden onder de bouwactiviteiten als bedoeld in bijlage 1 van art. 2.28 Arbeidsomstandighedenbesluit?

De baggerwerkzaamheden houden graafwerkzaamheden in. Graafwerkzaamheden worden genoemd in bijlage 1 van art. 2.28 Arbeidsomstandighedenbesluit. Hierdoor vallen deze werkzaamheden onder het bereik van de definitie bouwwerk.

2) Is er sprake van een onroerende zaak bij baggerwerkzaamheden?

De baggerwerkzaamheden zijn ontgrondings activiteiten, dit door het 'menselijk' ingrijpen in de waterbodem van een zaak die vast is verbonden met een gedeelte van het aardoppervlak.

Conclusie is dat deze activiteiten onder de bouwprocesbepalingen vallen.

Vergewissen: wat wordt daarmee bedoeld?

De vergewisplicht

Het doel van de bepaling is dat opdrachtgevers geen opdracht verstrekken zonder dat zij vaststellen dat deze opdracht gezond en veilig is uit te voeren. (Bron: advies Raad van State)

Opdrachtgever-, ontwerpfase-, vergewisplicht ..

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden

Datum publicatie	Organisatie	Jaargang en nummer	Rubriek	Datum ondertekening
15-12-2016 09:00	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	Staatsblad 2016, 495	AMvB	06-12-2016

[Authentieke versie \(PDF\)](#) [Informatie](#) [Gerelateerd](#) [Printen](#) [Delen](#)

Besluit van 6 december 2016 houdende wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit in verband met aanpassing van de bouwprocesbepalingen alsmede enkele kleine technische wijzigingen

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 12 september 2016, nr. 2016-0000186556,

Gelet op de artikelen 16, eerste en zevende lid, en 33, tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 11 november 2016, No. W12.16.0280/III);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 1 december 2016, nr. 2016-0000257506;

Hebben goedgevonden en verstaan:

B

Artikel 2.26 komt te luiden:

Artikel 2.26. Algemene uitgangspunten inzake veiligheid en gezondheid bij het ontwerpen van een bouwwerk

De opdrachtgever is verplicht in de ontwerpfase zich ervan te vergewissen dat de betrokken werkgevers en zelfstandigen in staat zijn de verplichtingen voor de arbeidsomstandigheden die gelden in de uitvoeringsfase na te komen, in het bijzonder de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 3, 5, eerste en derde lid, en 8 van de wet en hoofdstuk 4, afdeling 5.

Vergewisplicht

Opdrachtgever is verplicht om in **ontwerpfase** zich ervan te **vergewissen** dat betrokken werkgevers en zelfstandigen in staat zijn om verplichtingen voor de arbeidsomstandigheden die gelden in de uitvoeringsfase na te komen. **In het bijzonder de verplichtingen, bedoeld in de artikelen:**

- art. 3 Arbeidsomstandighedenwet (o.a. arbobeleid en volgen Arbeids- hygiënische-strategie, inrichting arbeidsplaats, doeltreffende maatregelen bij incidenten etc.)
- art. 5 lid 1 en 3 Arbeidsomstandighedenwet (schriftelijke RI&E, plan van aanpak met maatregelen ivm risico's en de samenhang daartussen)
- art. 8 Arbeidsomstandighedenwet voorlichting, onderricht en toezicht
- hoofdstuk 4, afdeling 5 (asbest)

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0010346/2022-05-20#Hoofdstuk2>

Standpunt NLA:

- NLA toetst bij OG of de vergewisplicht in het gehele bouwproces voldoende is ingevuld en of men voldoende heeft gedaan om ON het project veilig uit te kunnen laten voeren (informatie, tijd, ruimte, etc.)
- Scheiden verantwoordelijkheden Opdrachtgever en Opdrachtnemer (werkgever)

Ontwerpfase

Ontwerpfase:

Art. 2.23 Arbeidsomstandighedenbesluit:

“de studie-, ontwerp- en uitwerkingsfase van het ontwerp van een bouwwerk”.

Uit de definitie kan dus al opgemaakt worden dat de ontwerpfase veel meer omvat dan het ontwerp van het bouwwerk zelf.

De ontwerpfase heeft ook betrekking op de wijze waarop het bouwwerk gerealiseerd gaat worden (uitwerkingsfase).

Ontwerpfase uitgewerkt

1. De ontwerpfase begint al in de verkenning of planstudie
2. Loopt door tot en met de daadwerkelijk keuze hoe een bouwwerk tot stand gebracht gaat worden.
3. Betreft dus ook de fasering, te gebruiken materialen, materieel, te gebruiken methoden, technieken, afzettingen etc.
4. *Dus ook de werkvoorbereiding en het opstellen van de project-RI&E, met focus op project en locatie specifieke omstandigheden!*

De uitvoeringsfase is de daadwerkelijke realisatie van het bouwwerk.

De ontwerp- en uitvoeringsfase zijn niet scherp te scheiden. De ontwerpfase kan doorlopen of herleven tijdens de uitvoeringsfase, bijvoorbeeld door keuze voor andere techniek/ werkwijze in de uitvoeringsfase waardoor de ontwerpfase weer opleeft.

V&G, IVD, AHS en BTO keuzen

V&G-plan

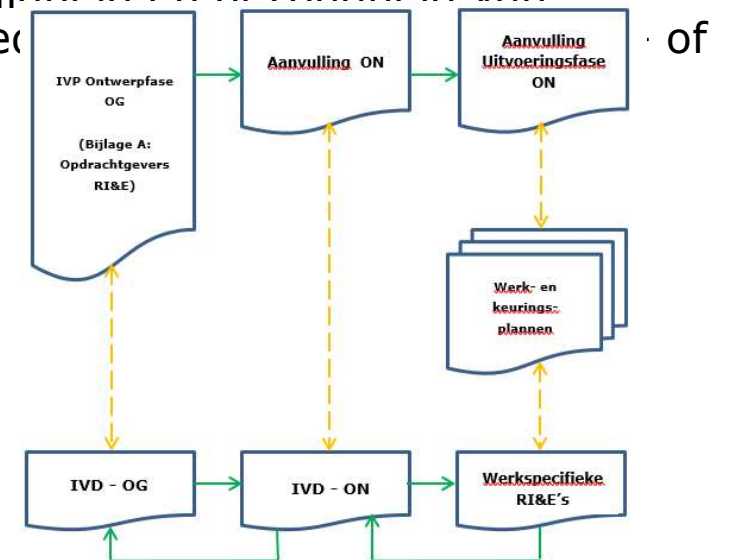
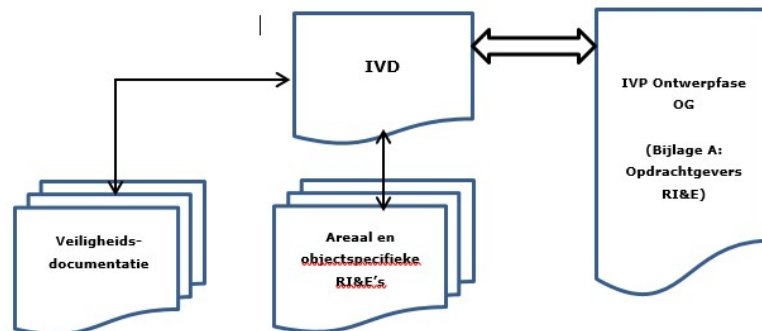
Artikel 2.28 Arbobesluit

- Opdrachtgever is verantwoordelijk voor opstellen V&G-plan
- Artikel 2.28 lid 2. Geeft eisen inzake inhoud V&G-plan afhankelijk van voortgang bouwproces.
 - Beschrijving bouwwerk, betrokken ondernemingen op de bouwplaats, coördinatoren
 - RI&E specifieke gevaren, waaronder asbest, verontreinigde grond / slib en specifieke gevaren van gelijktijdige en achtereenvolgende uitvoering van bouwwerkzaamheden en wisselwerking met doorgaande exploitatie.
 - Maatregelen die volgen uit de RI&E
 - Afspraken m.b.t. uitvoeren maatregelen
 - Toezicht
 - BTO keuzen i.v.m. arbeidsveiligheid alsmede onderzoeken die de keuze ondersteunen
 - Voorlichting en instructie op bouwplaats

IVD / IVP

- IVP – Integraal Veiligheidsplan (Art 2.28)
 - Inhoud afhankelijk van de voortgang in het bouwproces
 - Opdrachtgeversverplichting
 - Opdrachtnemer past aan indien voortgang of onderdelen daartoe aanleiding geven
- IVD – Integraal Veiligheidsdossier
 - In dit dossier wordt de bouwkundige en technische informatie over het specifieke bouwwerk opgenomen die van belang is voor de veiligheid en gezondheid van werknemers en zelfstandigen die latere werkzaamheden uitvoeren in de sloopfase.

IVP / IVD

Standpunt NLA:

- De Arbowet heeft het over één Veiligheid- & Gezondheidsplan (RWS: IVP)
- Inhoud is beschreven (2.28) dus duidelijk en wordt op gehandhaafd
- Werkplan is onderdeel van IVP
- Basis (verantwoordelijkheid) ligt bij Opdrachtgever (CO)
- Opdrachtnemer moet aanvullen / up-to-date houden (acceptatie OG)
- Plan moet aangepast worden indien daar aanleiding toe is (wijzigingen)
- NLA toetst of de CO zijn rol naar behoren heeft uit kunnen (laten) voeren en heeft uitgevoerd
- Inhoud IVD wordt bepaald door OG

Wat zijn BTO-keuzes

Bouwkundige keuzes

Bouwkundige keuzes kunnen **bijvoorbeeld** gaan over:

- Vorm, ligging en functionaliteit van het basisontwerp;
- Levensduur;
- Keuzes vanuit een bepaald programma, zoals duurzaamheid.

Technische keuzes

Technische keuzes waarop de OG invloed heeft in de ontwerpfase kunnen **bijvoorbeeld** gaan over:

- Materiaal / conservering;
- Combinaties van functies.

Organisatorische keuzes

Organisatorische keuzes waar de OG invloed op heeft in de ontwerpfase kunnen **bijvoorbeeld** gaan over:

- Samenlooprisico's;
- Verkeershinder;
- Uitvoeringsduur;
- Uitvoeringswijze.

BTO keuzen

- Bouwkundige, Technische en/of Organisatorische keuzen:
 - worden in alle fasen van een bouwwerk gemaakt
 - hebben een relatie hebben met 1 of meer (integrale) Veiligheidsdomeinen
 - hebben gevolgen voor de veiligheid en gezondheid van de werknemers die voor of namens RWS werkzaamheden uitvoeren in:

**de planuitwerkings-,
contractvoorbereidings-,
contractuitvoerings-,
gebruiks- en onderhoudsfase**

Sjabloon BTO-keuzes

Nr.	Projectfase	Bron	Stap 1: Situatie omschrijving	Stap 2: Dilemma	Stap 3: Keuze		Stap 4: Motivering		
					Omschrijf welke keuze is gemaakt.	in IVP		Gevolgnisico 1	Risico nummer Ontwerp RIE
1	Initiatief								

BTO-keuzes: waar gaat het dan over ?

- Brug of tunnel ? [B]
- Steiger plaatsen of hoogwerker ? [T]
- Afsluiten of niet ? [O]
- Apart of samen (raakvlak management) [O]
- Machinaal of fysiek (bijv. w.z.h. onder water) [T]
- Gebruik diesel generator of elektra doortrekken? [T]
- Heien of juist niet [T]
- Niveau van onderaanneming [O]
- Inrichting van de bouwplaats [O]

Opdrachtgever moet beoordelen of deze maatregelen ook daadwerkelijk kunnen worden gebruikt en toegepast op deze specifieke plekken en in dit project.

BTO Keuzen

Standpunt NLA:

- Keuzen moeten, inclusief motivatie, traceerbaar zijn
- Opdrachtgever is vanaf plan-/studiefase aan zet
- Gevolgen van de keuzen moeten opgenomen worden in (P)RI&E
- Opdrachtnemer reageert en vult (indien van toepassing) aan
- OG heeft bij keuzen ON vergewisplicht

Vragen

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Onderhoudsbaggeren en ecologie

ZD A Baggeren en Bergingen

Tijmen Fongers
03 juni 2025 - Marktinformatiedag

Werkgebieden
Perceel

- 1. IJmuiden
- 2. Westerschelde
- 3. Maasmond
- 4. Nieuwe Waterweg
- 5. Noordzee
- 6. Waddenzee
- 7. Eemsgaai
- 8. Noordzeekanaal
- 9. OSK-Havens

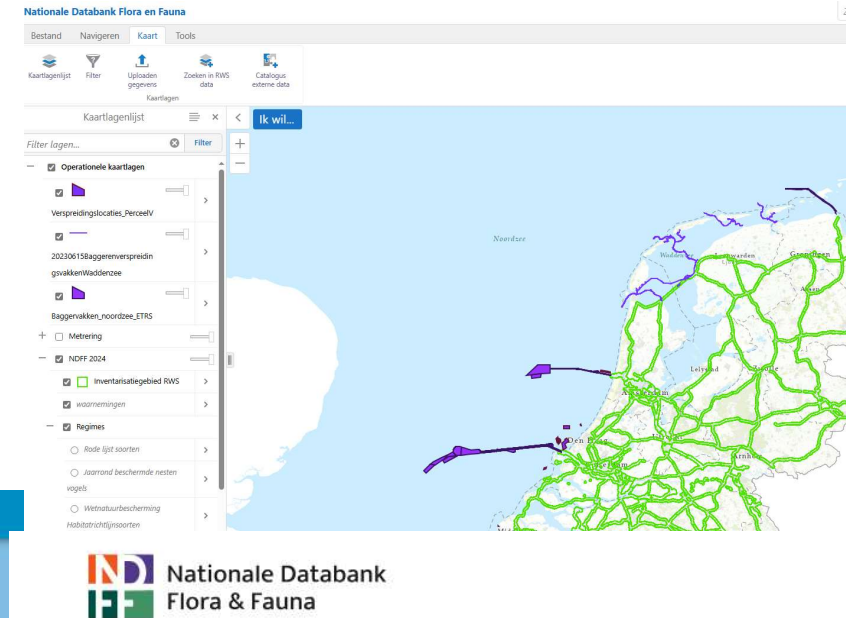
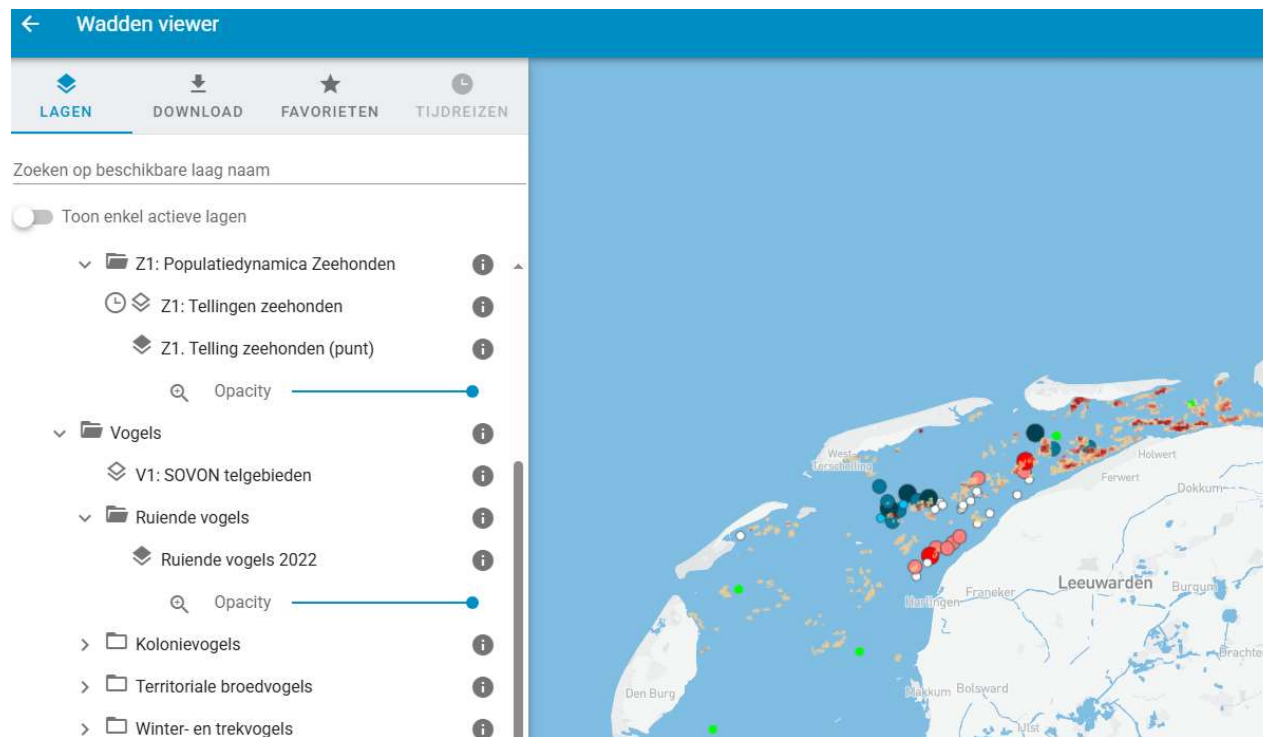
Waar baggeren we?

1. IJmuiden
2. Westerscheldehavens & kanaal Gent-Terneuzen
3. Maasmond
4. Nieuwe Maas en Nieuwe Waterweg
5. Noordzeegeulen
6. Waddenzee vaargeulen en enkele havens
7. Eemsgaai
8. Noordzeekanaal (voorbereiding)
9. Oosterscheldekering-havens (gereed 2025)

Eisen per gebied

Digitaal beschikbaar stellen actuele soorten informatie is verplichting RWS

De meest complete natuurdatabank van Nederland

De NDFF bevat meer dan 200 miljoen gecontroleerde waarnemingen van planten en diersoorten. De databank is kosteloos toegankelijk voor iedereen.

Ervaringen ZD A BB met Ecologisch werkprotocol

- Een kwalitatief goede bureaustudie is lastig gebleken, ook door type areaal
- Voorgeschreven inhoud EWP (in de GC) overlapt met deskstudie

In de contracten:

- Grote verschillen per opdrachtnemer hoe nut en doel van een EWP wordt begrepen
- Inspanning voor opstellen EWP draagt niet bij aan beter baggeren of betere planning van het baggerwerk
- Baggeraannemers; expertise mariene biologie niet in elk bedrijf
- Personeel aan boord van werktuigen hebben meer aan een korte set instructies

Mitigerende maatregelen (periode niet werken, afstand houden, niet simultaan werken) nauwelijks nageleefd

Veel inspanning met een zeer beperkt resultaat in de praktijk

Kan dit anders?

- Engineering door aannemers bij baggeren is relatief klein tot niet aanwezig
- Beschikbaarheid: plannen van juiste schip op juiste moment op juiste locatie
- Ervaringen elders en werkwijze o. b. v. (specifieke) zorgplicht lonkte
- Meer aandacht voor RWS groene assets en beheerder van Natura2000 gebieden
- Initiatief: Voorbereiding door RWS en opdrachtnemers laten baggeren

Nieuwe aanpak bij ZD A BB

Borgingsdocument Waddenzee

Gebiedsbescherming en soortbescherming bij
onderhoudsbaggeren
Rijkswaterstaat - zaaknummer 31187531

20 november 2024 - Confidential

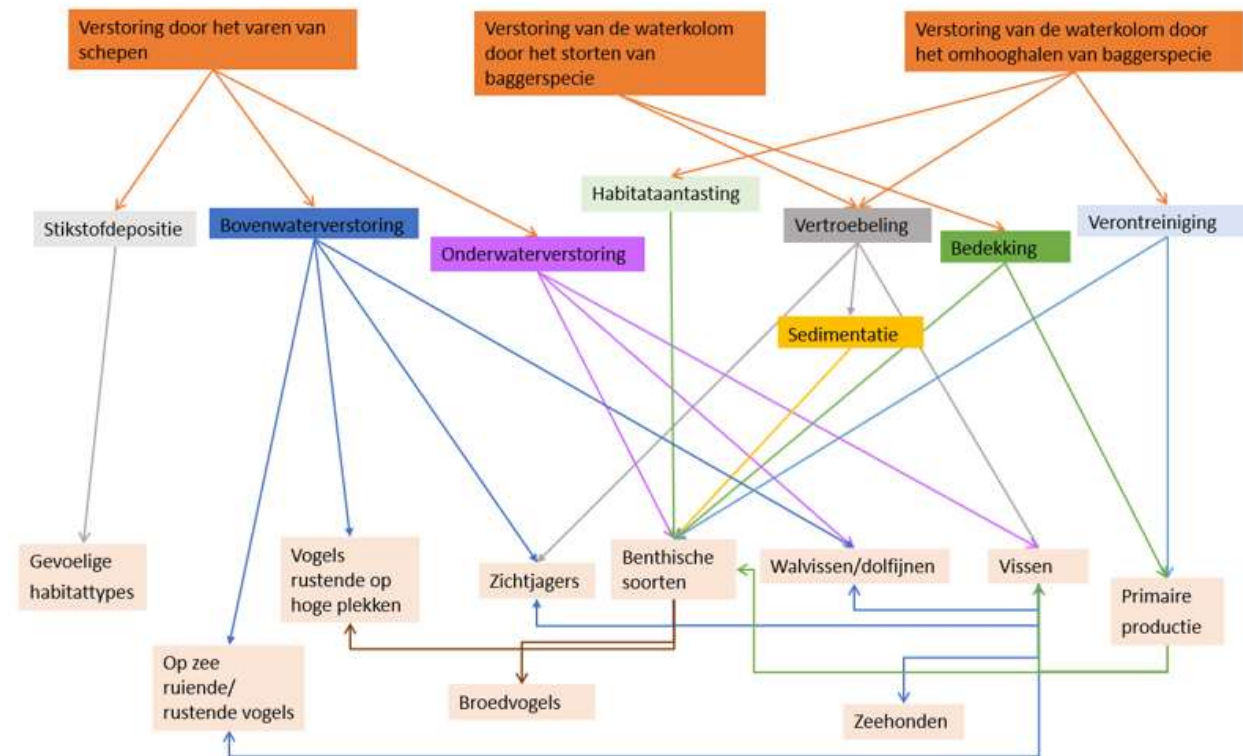

Borgingsdocument Ecologie (RWS)

- Per gebied inventarisatie van het wettelijk kader, bijvoorbeeld:
 - Handreiking beheer en onderhoud
 - Eisen Beheerplan Natura2000, Wnb Vergunning (bestaand), voortoets
 - Omgevingsvergunning F&F/ bestaande ontheffingen
 - Tracébesluit
- Per gebied beschrijving welke activiteiten mogelijk in opdracht van ZD A BB, bijvoorbeeld:
 - Waterbodemonderzoek
 - Survey
 - Ploegen / WID / TSHD etc etc
 - Transport en verspreiden
- Toetsingen: voortoets en zorgplichttoets
- Resultaat:
Samenvattingstabel met uitvoeringsvoorwaarden voor de aannemer (Bijlage A) te verwerken in een Ecologisch werkprotocol

Effecten en toetsen

Figuur 5-1 Visuele weergave van de effecten veroorzaakt door baggerwerkzaamheden.

Effect beschrijvingen

- Effecten
 - Onderwaterverstoring
 - Bovenwaterverstoring
 - Habitataantasting
 - Vertroebeling en sedimentatie
 - Verontreiniging
 - Stikstofuitstoot
- Effecten zijn getoetst aan:
 - Beheerplan N2000 (6 van 9 gebieden in N2000)
 - Omgevingswet en zorgplichttoets
- Uitvoeringsvoorwaarden zijn opgesteld

[illegible]

	Waddenzee	Eemsgeul	IJmuiden	Noordzeekanaal	Sardijngeul	Maasmond	Noordzee	Nwe Waterweg	Kanaal GT	Westerschelde havens
Uitwerking zorgplicht						x		x		x
(Zwarte) zee eenden en schelpdiereters, schelpen							x			
Verspreiden: binnen baggervak						x	x			
Afstand: gevoelige zee vogels (bv ruiende vogels)	x	x		x			x			
Afstand: broedponton in haven	x									
Vertroebeling; niet in 2 havens tegelijk baggeren										x
Moment verspreiden in de dag	x									
Verspreiden: vak slechts periode van een jaar beschikbaar		x							x	x

Type voorwaarde

- 6x aantal voor afstand houden tot ecologische asset
- 4x aantal voor tijdstip in het jaar of in het etmaal (planning)
- 5x overige
- 2x beide

Omgaan met wijzigingen

Bijvoorbeeld:

- Gebiedsgrenzen van scope baggeren worden gewijzigd op verzoek
- Andere verspreidingslocatie
 - Binnen/ buiten baggervakken
- Andere baggermethode,
 - WID, agiteren,...
- Toepassingen
 - erosiekuilen

kansen voor optimalisatie baggerproces

Figuur 1-2 Stappenplan Natura 2000 activiteit.

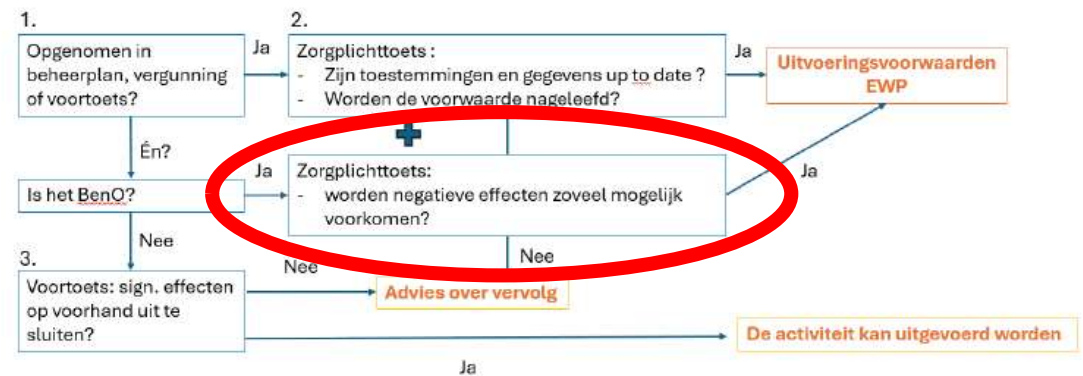

Omgaan met wijzigingen

Bijvoorbeeld:

- Gebiedsgrenzen van scope baggeren worden gewijzigd op verzoek
- Andere verspreidingslocatie
 - Binnen/ buiten baggervakken
- Andere baggermethode,
 - WID, agiteren,...
- Toepassingen
 - erosiekuilen

kansen voor optimalisatie baggerproces

Figuur 1-2 Stappenplan Natura 2000 activiteit.

Nieuwe werkwijze voor
opdrachtnemers

Basis Ecologisch Werkprotocol

Onderhoudsbaggerwerkzaamheden
Rijkswaterstaat - zaaknummer 31187531

1 augustus 2024 - Public

Basis ecologisch werkprotocol

RWS levert format EWP, contractbijlage

Bijlage A van Borgingsdocument bevat:

- Nut en noodzaak project
- Deskundig Ecoloog
- Projectdetails en contactgegevens
- Toezicht
- Werkafspraken (RWS, opdrachtnemer, ecoloog)
- Specifieke maatregelen uitvoering
- Ecologisch logboek

Planning

- Borgingsdocumenten zijn gereed
- Uitrol over de contracten: vanaf Q3 en Q4 van 2025
- Eerste EWPs volgens nieuw format verwacht op de percelen:
 - Sardijngeul - juli
 - Noordzeegeulen - juli
 - Nieuwe Waterweg / Nieuwe Maas - (juli)
 - Maasmond – N.t.b.
 - IJmuiden Buitenhaven – N.t.b
 - Eemsgeul – N.t.b
 - Waddenzee – N.t.b
 - Westerschelde en KGt – N.t.b.

NAv(Z1)

Vragen...?

Sta-tafels en presentatie MARS

- Ontwikkelingen inkoop
- Ecologie
- Veiligheid, vergewisplicht
- Groeituin Social Return
- Programmering suppleties
- Suppletie Galgeplaat en slikken van den Dortsman
- Duurzaamheid
- Marktinformatiedag 2026

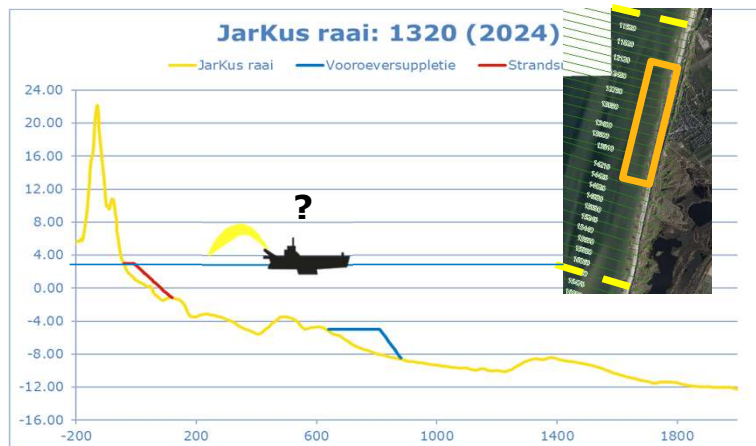

Zandsuppleties langs de kust

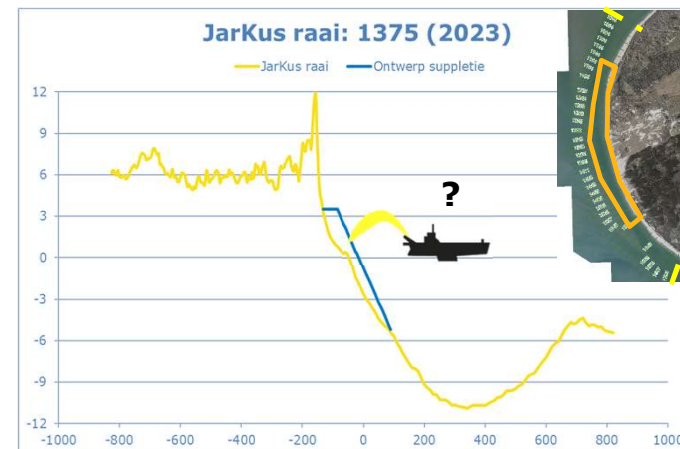
Ideeën vanuit de uitvoering voor effectief en efficiënt zand aanbrengen
Strand + vooroever
Stranden langs een geulwand

Uitvoer ook efficiënt mogelijk tussen circa -1 en -5m?

Zijn er ideeën voor efficiënt onderhoud van deze smalle stranden??

Callantsoog, uitvoer 27-28

Schouwen west

Suppletie Galgeplaat en Slikken van den Dortsman

Vragen aan de markt

R.J.P. Blok - Technisch Manager / waarnemend projectleider

Guus van Wijk – Inkoop adviseur

Namens team Galgeplaat

PAGW

Galgeplaat en Slikken van den Dortsman

Toponiemen

Datum: 19-5-2023
Directie KAL, afdeling Data, jib_data@rvo.nl

0 0,75 1,5 km

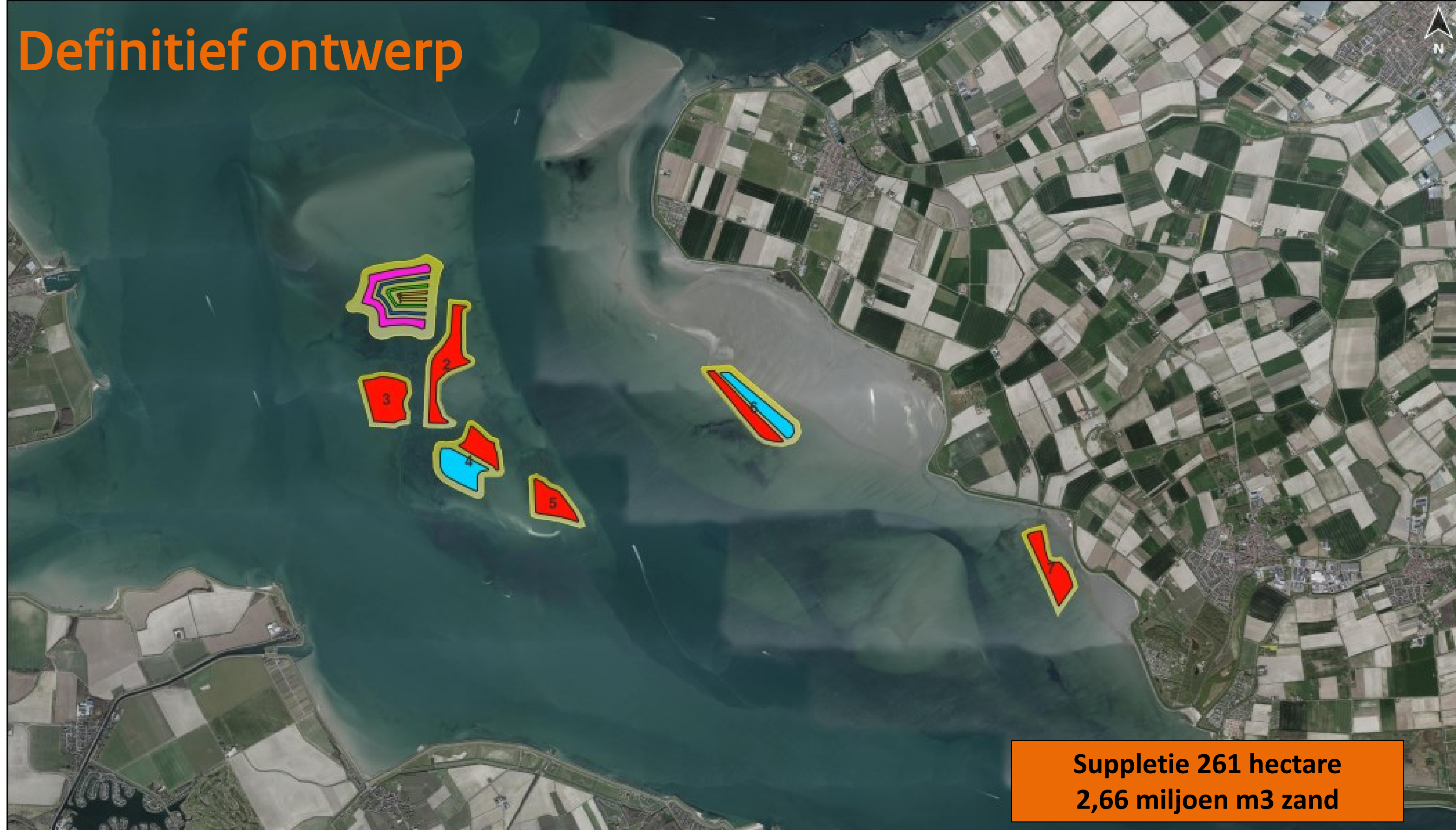

Doel zandsuppletie

- Behoud voedselvindplaats voor de steltlopers
- Behoud rustgebied voor de zeehonden
- Ontwikkelen van kennis voor toekomstige zandsuppleties in Oosterschelde
- Vaarwegonderhoud

Definitief ontwerp

DO inrichting

Check volumes bij -20 cm overal

■ Arealen met laagdikte +1,4 m

■ Arealen met laagdikte +1,0 m

■ Deelgebied 1 70-80% (+1,0 m NAP)

■ Deelgebied 1 60-70% DVD (+0,63 m N.A.P.)

■ Deelgebied 1 50-60% DVD (+0,2 m NAP)

■ Deelgebied 1 50% DVD (-0,02 m N.A.P.)

■ DO overgangstaluds 1:50-1:150

Is dit ontwerp voldoende?

Ecologisch doelbereik → 94%

datum: 20-5-2025
tekeningnummer: 1

paginagrootte: A3
schaal: 1:40.000

0 0,6 1,2 1,8 km

Suppletie 261 hectare
2,66 miljoen m3 zand

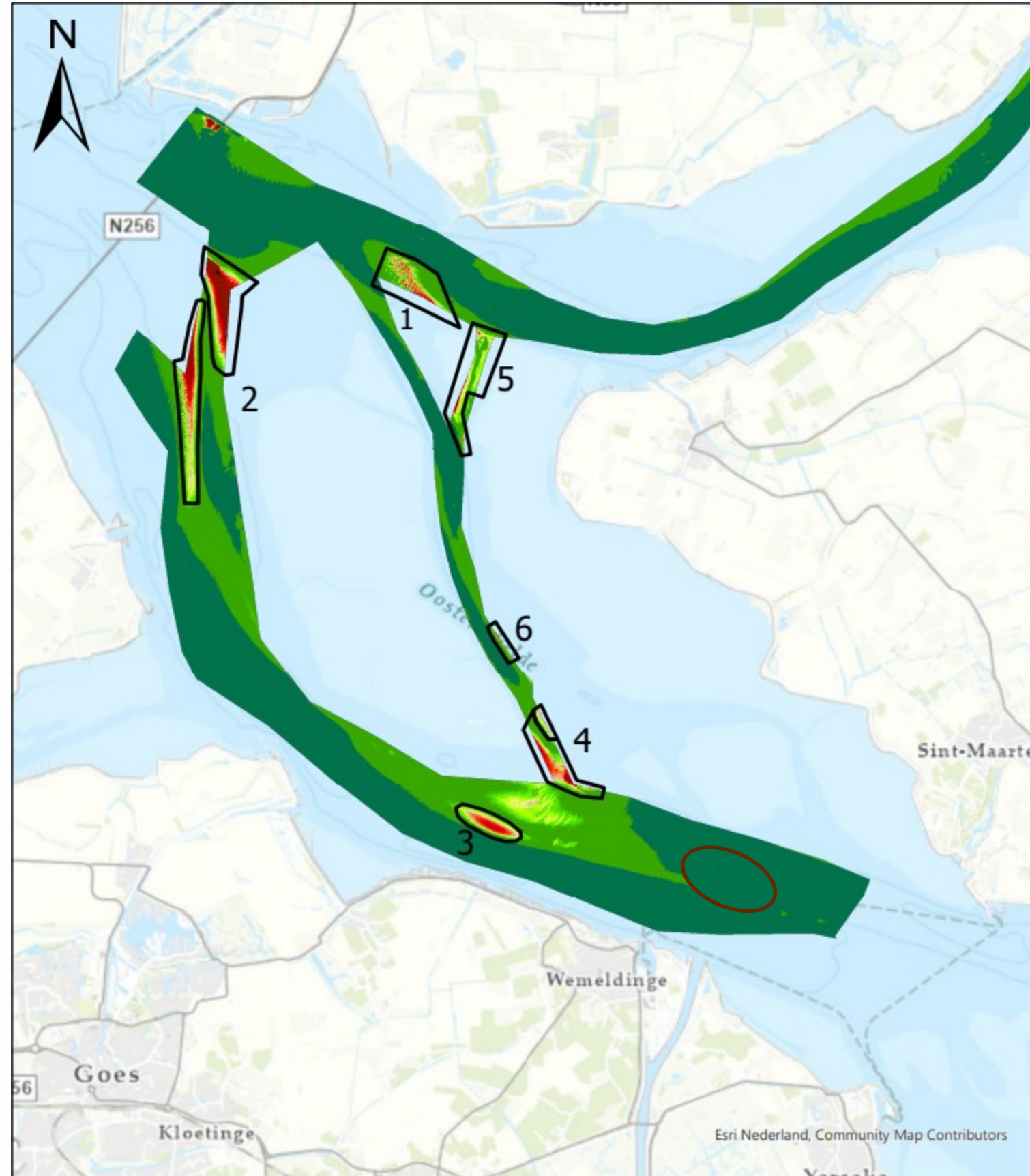
DO suppleties Galgeplaat & Slikken van den Dortsman

Ontwerp van aan te brengen laagdiktes

client: Rijkswaterstaat
project: Ontwerpstudie Galgeplaat & Slikken van den Dortsman
projectcode: 138785

Witteveen + Bos

Waar komt het zand vandaan?

Uitgangspunten realisatie

Werkwijze

- Conditionerende onderzoeken hebben plaats gevonden
- Uitvoering tussen oktober 26 en eind maart 27
- 24/7 werken mogelijk / noodzakelijk

Duurzaamheid

- TIER III scheepvaart
 - Peletoneisen zeevarend materieel (20% menging brandstof hernieuwbaar)

Contractbeheersing

- Ontwerphoogte en realisatiehoogte zijn belangrijk
- Toepassen MARS waaronder 10% handpeilingen door OG

Omgevingsmanagement

- Risicomonitoring door OG uitgevoerd
- Aannemer monitort zwevende stof rondom suppletie (max 100mg/l boven achtergrondwaarde ivm mosselpercelen)

**Neem contact op met de
inkoopadviseur via
suppletie.galgeplaat@rws.nl**

Kijk voor meer informatie op www.rws.nl/galgeplaat

Marktinformatiedag 2026

Wie heeft een onderwerp?

Presentatie MARS

Voortgang, updates, nieuwe releases, etc.

Hoe beviel dit?

Gaan we dit nog eens weer doen? Welke thema's dan?

Hartelijk dank.

Borrel en rondleiding